

KINNITAN:

KINNITAN <i>Muudis</i> 30-10-2007	(allkiri)
MEELI KALDMA DIREKTOR	(ees- ja perekonnanimi)
	(ametikoht)

OHUTUSJUHEND RASKUSTE KÄSITSI TEISALDAMISEL Nr. 4.

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva ohutusjuhendi tutvustamine (esmajuhendamine) töötajale toimub pärast töötaja tööle vormistamist ja sissejuhatava juhendamise läbiviimist tööandja määratud pädeva isiku poolt.

Töötaja täiendjuhendamine korraldatakse alljärgnevatelt juhtudel:

- uute töötervishoiu ja tööohutuse juhendite või õigusaktide kehtestamisel või kehtivate nõuete muutumisel;
- töökorralduse muutmisel või kui tema töös on olnud kolmest kuust pikem vaheaeg;
- tehnoloogia või töövahendite vahetamisel või uuendamisel;
- töötaja ümberpaigutamisel teisele tööle või tema tööülesannete olulisel muutumisel;
- kui töötaja rikkus tööohutusnõudeid, mis põhjustas või oleks võinud põhjustada tööõnnetuse;
- tööde või tegevuse puhul, mis ei kuulu töötaja töölepinguga määratud tööde või ametikohustuste hulka;
- kui struktuuriüksuse juht või töötaja ise peab seda vajalikuks;
- kui tööinspektor peab seda vajalikuks.

Täiendjuhendamise sisu ja mahu määrab tööandja.

Töötaja sissejuhatav, esma- ja täiendjuhendamine, väljaõpe ning töötaja iseseisvale tööle lubamine registreeritakse sellekohases päevikus või andmebaasis, kuhu märgitakse:

- juhendamise või väljaõppe kuupäev ja kestus;
- juhendatava ja juhendaja ees- ja perekonnanimi ning amet;
- struktuuriüksus, kuhu töötaja tööle suunati;
- täiendjuhendamise põhjus;
- töötajale tutvustatud juhendite ja õigusaktide nimetused;
- iseseisvale tööle lubamise kuupäev.

Töötaja kinnitab juhendamist, väljaõpet ning iseseisvale tööle lubamist oma allkirjaga.

Töötaja kohustused ja õigused.

Töötaja on kohustatud:

- osalema ohutu töökeskkonna loomisel, järgides töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid;

- järgima tööandja kehtestatud töö- ja puhkeaja korraldust;
- läbima tervisekontrolli vastavalt kehtestatud korrale;
- kasutama ettenähtud isikukaitsevahendeid ning hoidma neid töökorras;
- tagama vastavalt väljaõppele ja tööandja antud juhistele, et tema töö ei ohustaks tema enda ega teiste elu ja tervist ega saastaks keskkonda;
- kohe teatama tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule õnnetusjuhtumist või selle tekkimise ohust, tööõnnetusest või tööülesande täitmist takistavast tervisehäirest;
- täitma tööandja, töökeskkonnaspetsialisti, töötervishoiuarsti, tööinspektori ja töökeskkonnavoliniku töötervishoiu- ja tööohutusosalase korralduse.

Töötajal on keelatud töötada alkoholi-, narkootilises või toksilises joores või psühhotroopse aine olulise mõju all.

Ohutusnõuete rikkumise korral kannab töötaja vastutust töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse alusel.

Töötajal on õigus:

- nõuda tööandjalt töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele vastavaid töötingimusi ning ühis- ja isikukaitsevahendeid;
- saada teavet töökeskkonna ohuteguritest, töökeskkonna riskianalüüsi tulemustest, tervisekahjustuste vältimiseks rakendatavatest abinõudest, tervisekontrolli tulemustest ja tööinspektori ettekirjutusest tööandjale;
- tõsise, ähvardava või vältimatu õnnetusohu korral peatada töö ning lahkuda oma töökohalt või ohtlikult alalt;
- keelduda tööst või peatada töö, mille täitmine seab ohtu tema või teiste isikute tervise või ei võimalda täita keskkonnohutuse nõudeid, teatades sellest viivitamata tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule;
- nõuda tööandjalt arsti otsuse alusel enda üleviimist ajutiselt või alaliselt teisele tööle või oma töötingimuste ajutist kergendamist;
- nõuda enda üleviimist sobivale päevasele tööle, kui ööajal töötamine on isikule arsti otsuse alusel tervise tõttu vastunäidustatud ning tööandjal on võimalik töötajat vastavale tööle üle viia;
- saada tööst põhjustatud tervisekahjustuse eest hüvitist vastavalt Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrale;
- pöörduda töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikmete, töötajate usaldusisiku ja asukohajärgse tööinspektori poole, kui tema arvates tööandja poolt rakendatavad abinõud ja antud vahendid ei taga töökeskkonna ohutust.

Töötaja tervisekontroll

Töötaja tervisekontroll viiakse läbi tööajal ja tööandja kulul.

Töötaja tervisekontroll algab esmase tervisekontrolliga tööle asumise esimese kuu jooksul ning edaspidi töötervishoiuarsti näidatud ajavahemiku järel, kuid mitte harvem kui üks kord 3 aasta jooksul.

Tervisekontrolli käigus täidab töötaja tervisekontrolli kaardil tervisedeklaratsiooni osa ja kinnitab andmete õigsust allkirjaga.

Töötervishoiuarst olles tutvunud tervisekontrolli alusdokumentidega ning töökohal töötaja töökeskkonna ja töökorraldusega, määrab vajalikud terviseuuringud, kaasates vajadusel eriarste.

Töötervishoiuarst kannab terviseuuringute tulemused tervisekontrolli kaardile, annab hinnangu töötaja tervise seisundile ning teeb otsuse töökeskkonna või töökorralduse töötajale sobivuse kohta.

Töötervishoiuarst teeb töötajale teatavaks tema terviseuuringute tulemused ja tervisekontrolli otsuse.

2. ÜLDNÕUDED

2.1. Tööülesannet tohib asuda täitma alles siis, kui selleks on teada ohutud töövõtted. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada õnnetuse.

2.2. Töökohad peavad olema hästi valgustatud, kohtvalgustuse lambid ei tohi pimestada töötaja silmi.

2.3. Tööruum (-koht) peab kahjulike ainete olemasolul olema varustatud ventilatsioonisüsteemiga, mis tagab sanitaarnormidele vastava õhuvahetuse ja kahjulike ainete eemaldamise töötsoonist.

2.4. Töötaja peab tundma ohutuid töövõtteid, käesolevat juhendit ja ettevõtte töösisekorraeskirju.

2.5. Töötaja kohustatud kandma ettenähtud tööriietust ja vajadusel kasutama isikukaitsevahendeid.

2.6. Töötaja peab tegema ainult seda tööd, mis talle on ülesandeks tehtud ja mille ohutuid töövõtteid ta tunneb. Kahtluse korral tuleb pöörduda tööloogi juhataja poole selgituse saamiseks.

2.7. Töökohale kõrvalisi isikuid lubada ei tohi.

2.8. Märgetes ohutuseeskirjade rikkumist teiste töötajate poolt või ohtu lähedalolijatele, peab töötaja viivitamatult võtma tarvitusele abinõud ohutuse kindlustamiseks ning juhtunust teatama tööloogi juhatajale.

2.9. Kui töötajal tuleb töötada tõsteseadmetega, peab tal olema vastav kvalifikatsioon ja teda tuleb juhendada vastava ohutusjuhendi järgi.

2.10. Koormate peale- ja mahalaadimine, teisaldamine ja virmastamine peab toimuma spetsiaalselt määratud, tööde ohutuse eest vastutava isiku järelevalvel.

2.12. Kõiki tõsteseadmeid (kraanad, telferid, tungrauad, auto- ja elektrilaadurid jne.) ja abivahendeid (trossid, köied jne.) tohib kasutada pärast katsetamist (tõsteproovi), kusjuures neil peab olema asjaomane märgis (lipik). Märgistamata või katsetustähtaja ületanud tõsteseadmete ning abivahendite kasutamine on keelatud.

2.13. Tõstetava lasti kaal koos taglasega ja taaraga ei tohi ületada tõstuki piirtõstejõudu.

2.14. Kaubatõstukeid ja -kraanasid ei tohi kasutada inimeste tõstmiseks.

2.15. Tõstuki töötamise ajal ei tohi juht ise seista ega lubada teistelgi seista ülestõstetud lasti all (tõstuki töötsoonis).

2.16. Kandmistee peab olema vaba, tasane ja võimalikult lühike, eesliikujast ärgu püütagu mööduda, et juhuslikult kukkunud ese kedagi ei vigastaks.

2.17. Töö ajal tuleb kinni pidada õigest toitumise, töö- ja puhkeaja režiimist.

2.18. TERVISERISKID RASKUSTE KÄSITSI TEISALDAMISEL

2.18.1. Töötaja terviseriski vähendamiseks peab tööandja rakendama järgmisi abinõusid:

- 1) varustama töötaja sobivate tehniliste abivahenditega;
- 2) võimalusel vähendada teisaldatava raskuse massi;
- 3) tagama teisaldustööks sobiva sisekliima ning piisava ventilatsiooni ja valgustatuse;
- 4) tagama ohutuks teisaldustööks piisava vaba ruumi nii töötamiskohal kui ka liikumisteedel;
- 5) lühendama raskuse kandmisteed;

- 6) lühendada teisdustöö kestust, sealhulgas nägema ette sobivad puhkepausid;
- 7) korraldama töö selliselt, et töötaja saaks teisdustööd vaheldada füüsiliselt mittekoormavate tööülesannete täitmisega;
- 8) andma töötajale isikukaitsevahendid, kui teisdustööga kaasneb vigastusoht.

2.18.2. Ohutegurid, mis võivad põhjustada terviseriski

Raskus võib põhjustada terviseriski, kui see:

- 1) on liiga suure massiga või mõõtmelalt kogukas;
- 2) on kinnihaaramiseks ebamugava kujuga;
- 3) on ebastabiilne või selle sisu võib liikuda;
- 4) oma kuju või konsistentsi tõttu võib töötajat vigastada, eriti kokkupõrkel teise esemega.

Teisdustöö võib põhjustada terviseriski, kui:

- 1) nõutav füüsiline pingutus on liiga suur;
- 2) seda saab teha ainult ülakeha pöörates;
- 3) sellega võib kaasneda raskuse äkiline liikuma hakkamine;
- 4) seda tehakse ebakindla või ebamugava kehaasendiga.

2.18.3. Töötingimused võivad põhjustada terviseriski, kui:

- 1) teisdustööks ei ole piisavalt ruumi, eriti vertikaalsuunas;
- 2) põrand on ebatasane või libe, põhjustades kukkumisohtu;
- 3) teisdustööd tuleb teha erinevatel põranda- või töötasapindadel;
- 4) jalgealune on ebapüsiv;
- 5) õhutemperatuur või -niiskus ei ole teisdustööks sobiv või puudub vajalik ventilatsioon.

2.18.4. Teisdustöö korraldus võib põhjustada terviseriski, kui:

- 1) teisdustöö on liiga sagedane või pikaajaline, põhjustades suurt koormust eelkõige selgroole;
- 2) teisdustööd tehakse istudes;
- 3) puhke- või taastusaeg on liiga lühike;
- 4) raskuse tõstmise- langetamine toimub ebamugavas kõrguses, nt õlavöötmetest kõrgemale või allpool põlvede kõrgust, või ebamugavas kauguses, nt kehast eemal;
- 5) raskust ei saa kandmisel toetada vastu keha või kui kandmise vahemaa on liiga pikk;
- 6) tööprotsessist johtuvatel tehnilistel põhjustel ei saa töötaja oma töötempot muuta;
- 7) töötaja kannab ebasobivat riietust, jalanõusid või kui tema muu varustus ei sobi teisdustööks.

2.18.5. Töötaja isikust tulenevad omadused võivad põhjustada terviseriski, kui:

- 1) ta on füüsiliselt nõrk konkreetse ülesande täitmiseks;
- 2) tal puudub ohutuks teisdustööks vajalik väljaõpe.

3. ENNE TÖÖD

3.1. Seada korda tööriietus. Vaadata üle töökoht.

3.2. Panna valmist tööks vajaminevad töövahendid.

3.3. Alustades tööd, panna kätte töökindad.

4. TÖÖ AJAL

4.1. Kasutatavad materjalid ja seadmed olema paigutatud nii, et neid oleks kerge leida, üle vaadata, kontrollida ja välja anda, et materjalivirnade ja riiulite vahelistes läbikäikudes oleks töötajatele raskuste kandmisel vaba läbipääs.

4.2. Riiulite kasutamisel on vaja täita järgmisi eeskirju:

- riiuleid ei tohi üle koormata;
- materjalid tuleb riiulitele paigutada ühtlaselt, pidada kinni antud riiuli tüübile lubatud koormustest.

4.3. Laos on keelatud suitsetada.

4.4. On keelatud:

- kanda vaate seljas, sõltumata nende massist;
- seista rööpe või kaldteid mööda mahaveeretatava kauba ees või pealeveeretatava kauba taga;
- veeretada laste rõhtpinnal äärtest lükates.

4.5. Vedelikku sisaldavat taarat võib vedada (teisaldada) ainult eripakendis. Klaastaara tuleb asetada püsti (kork ülespoole).

4.6. Hoiuruumi ja ladusesse paigutatavad kaubakastid laotakse kindlalt püsivatesse virmadesse. Käsitsi laadimisel on suurim virma kõrgus 3 m, mehhanismide kasutamisel 6 m.

4.7. Kaubakastide ümberpaigutamisel tuleb käte vigastamise vältimiseks iga kast enne üle vaadata. Väljaulatuvad naelad ja plekiribade otsad tuleb kinni lüüa.

4.8. Laste ja teisi materjale tohib kinnistesse ladusesse paigutada nii, et põhiläbikäigu laius oleks vähemalt 3 – 3,5 m.

4.9. Materjale, detaile ega tooteid ei tohi ladustada korratult. Lasti mahapanekul tuleb veenduda, kas see asetub õigesti ja püsivalt.

4.11. Kastide jm. taara avamiseks kasutada selleks ettenähtud tööriistu (vahendeid), tõmmitsaid, tange. Kasti avamiseks ei ole lubatud kasutada peitleid jms.

4.12. Kemikaalide või tolmsete materjalidega töötamisel tuleb kanda gaasimaski, respiraatorit ja kaitseprille.

4.13. Kivid, plaadid või pikad esemed tuleb ladustada lapiti, tellised virma, kusjuures materjalidele peab vabalt juurde pääsema. Kivi- või plaadivirma kõrgus ei tohi ületada 1m, tellistel 25 rida.

4.14. Keelatud on hoida metalli korratult hunnikutes ja sorteerimata.

4.15. Metalltooteid (polte, mutreid, seibe, kruvisid jms.) hoida ruumides väikestes kastides riiulitele või kasti paigutatult. Kui need saabusid korralikus pakendis, lubatakse neid hoida ka pakituna.

4.16. Laste tohib maha võtta ainult virmade või hunnikute pealt. Kaubakasti mahavõtmisel virma otsast on töö juhtija kohustatud enne veenduma, kas kõrvalseisev last püsib kindlalt ja ei kuku ümber.

5. PÄRAST TÖÖD

5.1. Korrastada töökoht.

5.2. Panna kasutusel olnud tööriistad selleks ettenähtud kohta.

5.3. Pesta käed ja nägu sooja veega.

6. ERGONOOMIA

Tööd, mis on seotud rohke liikumisega ja lihaste venitamisega, tehakse enamasti püstiasendis. Igasuguse seisva töö juures tuleks vältida painutatud selga. Kui inimene kummardub ettepoole või ühele küljele, siis tema jala-, selja- ja ka õlalihased pidevalt pingul. Kui inimene end uuesti sirgeks ajab, tunneb ta seljas valu, just nagu selg oleks kõveras olekus kangeks jäänud. On võimatu kogu aeg pingevalt seista, kui töö kõrgus ei ole õigesti valitud.

Töökõrgus on väga tähtis tegur. Kui see on ebaõigesti valitud, siis keha väsib väga kiiresti. Töökõrgus peab olema selline, et tööd saaks teha ilma selga painutamata ja õlgu õiges ja pingutamata asendis hoides.

Tööd tuleks teha käte loomuliku asendi juures, nii lähedal kehale kui võimalik.

7. TEGUTSEMINE TULEKAHJU KORRAL

Tulekahju tekkimisel tuleb tagada inimeste ohutus ja nende kiire evakueerimine või päästmine ohustatud alast.

Tulekahju avastanud isik on kohustatud:

- teatama viivitamatult häirekeskusele (telefonil 112), kus tulekahju on puhkenud ja mis põleb ning nimetama oma perekonnanime ja teate andmiseks kasutatava telefoninumbri ning vastama päästetöötaja esitatud küsimustele;

- hoiatama ohtu sattunud inimesi;

- sulgema ukсед ja aknad ning välja lülitama ventilatsiooni, tõkestamaks tule levikut;

- võimaluse piires asuma tuld kustutama.

Tulekustutus- ja päästemeeskonna sündmuskohale saabumisel informeerib tulekahju avastanud isik või objekti valdaja esindaja meeskonna juhti:

- tulekahju tekkekohast ja ulatusest;

- võimalikust ohust inimestele;

- muudest tulekahjuga kaasnedavatest ohtudest (plahvatused, ohtlikud kemikaalid, elektriseadmed jms).

8. ESMAABI

Iga töötaja peab enne tööle asumist olema tutvunud esmaabi andmise juhendiga.

Kõige olulisem on tegutseda rahulikult ja läbimõeldult:

- püüda välja selgitada kannatanu seisukord

- raske tööõnnetuse puhul helistada koheselt hädaabinumbri 112;

- olemasolevate võimaluste piires anda kannatanule abi,

- vajadusel seisata ohtlikud seadmed, välja lülitada elektrivool jne.

Juhul kui töötajal ei ole piisavalt teadmisi esmaabi andmises, siis oodata kuni saabub selleks väljaõpetatud töötaja või kiirabi.

NB! Ebaõigete esmaabi võtete kasutamine võib kannatanu seisundit veelgi raskendada.

9. KASUTATUD KIRJANDUS JA KEHTIVAD ÕIGUSAKTID

1. Töötervishoiu ja tööohutuse seadus (RT I 1999, 60, 616; 2000, 55, 362; 2001, 17, 78; RT I 2002, 47, 297; RT I 2002, 63, 387; RT I 2003, 20, 120; RT I 2004, 54, 389)

2. Tegevusaladele esitatavad ttervishoiu tohutus ja nuded (RT I 1999, 100, 881)
3. Tvahendi kasutamise ttervishoiu ja tohutuse nuded (RT I 2000, 4, 30; RT I 2003, 89, 596)
4. Ttajate tervisekontrolli kord (RTL 2003, 56, 816)
5. Tuleohutuse ldnuded (RTL 2000, 99, 1559; RTL 2004, 100, 1599)
6. Ttervishoiu- ja tohutuselase vljappe ja tiendppe kord (RTL 2000, 136, 2157)
7. Raskuste ksitsi teisaldamise ttervishoiu ja tohutuse nuded (RTL 2001, 35, 468)